

Aastatel 2024–2027 on toetuse andmise aluseks riigi ja maakonna tasandi dialoogis kokkulepitavad teemad. Dialoogis esindab maakonna seisukohti maakondlik arendusorganisatsioon (MARO). Dialoogide tulemusel saavutatud kokkuleppes MTÜ Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ning ministeeriumi vahel kinnitati regionaalministri 11.08.2023 käskkirjaga nr 126 teemavaldkonnad Pärnumaal:

1. Teadmuspõhine majandus, tulemusnäitajaga - koostöövõimelise, teadmuspõhise ja mitmekülgse ettevõtluskeskkonna loomine, edendades ettevõtlusteadlikkust ning suurendades ettevõtete lisandväärtust ja teadusmahukust.

2. Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes, tulemusnäitajaga - Noorte ja täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavuse parandamine maakonnas, luues kogukondlikku sünergiat ja toetades eneseteostusvõimalusi.

Tulenevalt toetuse meetme määruse § 12 lõikest 3, avaldab maakondlik arendusorganisatsioon oma veebilehel kokkuvõtte dialoogi käigus kokku lepitud teemade ja tingimuste ning sellest tulenevalt maakonna arengustrateegia tegevuskavast toetatavate projektide kohta hiljemalt maakonna esimese taotluse esitamise ajaks.

2024. aastal meetmest rahastatavad projektid valiti Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldkogu istungil kohalike omavalitsuste ja SA Pärnumaa Arenduskeskuse poolt esitatud Pärnumaa arengustrateegia tegevuskava kohaste projektide hulgast ning on kinnitatud üldkogu 08.11.2024 otsusega nr 1-4.1/6/2024 ja heaks kiidetud kõigi Pärnumaa omavalitsuste volikogude poolt maakonna arengustrateegia tegevuskava osana.

2025. aastal meetmest rahastatavad projektid valiti Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldkogu istungil kohalike omavalitsuste ja SA Pärnumaa Arenduskeskuse poolt esitatud Pärnumaa arengustrateegia tegevuskava kohaste projektide hulgast ning on kinnitatud üldkogu 13.06.2025 otsusega nr 1-4.1/5/2025 ja heaks kiidetud kõigi Pärnumaa omavalitsuste volikogude poolt maakonna arengustrateegia tegevuskava osana.

Kaasfinantseering projektile „Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR“ (2024)

Projekti Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR peamine eesmärk on omavahel siduda ettevõtlus (sh ettevõtlusinkubaator, ettevõtjate esindusorganisatsioonid jne), teadus (ülikoolid), avalik sektor, kodanikuühiskond ning keskkond. Tegemist on Pärnumaa arenduskeskuse ja TÜ Pärnu kolledži ühisprojektiga. Meetmest „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond,“ taotletava rahastuse omaosaluse katavad projektis koostööpartnerid SA Pärnumaa Arenduskeskus ja Tartu Ülikool.

Maakonna arengustrateegia värskamise raames läbiviidud seireülevaade ja viimaste aastate kogemused on näidanud, et maakonna konkurentsivõime ja kestliku sotsiaalmajandusliku arengu tagamiseks tuleb keskenduda tasuvate ja teadmispõhiste töökohtade loomisele ning ettevõtete võimekuse kasvatamisele, mis tagab tõusu globaalsetes väärtusahelates. Vaja on kriitilist massi

atraktiivseid tööandjaid, ettevõtluse infrastruktuuri ja tugisüsteemide edasiarendamist ning nutikat spetsialiseerumist ettevõtete, teadus- ja haridussektori koostöös.

Projekt panustab maakonna arengustrateegia tuumvaldkonna II "Teadmuspõhine majandus" strateegiliste eesmärkide täitmisel. Eesmärgiks on saavutada rakendatav viisikheeliksi mudel, mis toob ühte tegevusvälja teaduse, ettevõtluse, avaliku sektori, kodanikuühiskonna ning keskkonna. Projekti tegevused suurendavad innovatsioonikeskuse ja –linnaku arendamise kaudu kohalike omavalitsuste võimekust suunata maakonna arengustrateegias määratletud teadmuspõhise majanduse tuumvaldkonna arengut. Viisikheeliksi mudel aitab kohaliku omavalitsuse üksustel luua ja arendada tugevaid sidemeid kohalike ettevõtete, haridus- ja teadusasutuste ning kodanikuühiskonnaga. Eeltoodu võimaldab üksustel paremini mõista kohaliku majanduse vajadusi ja potentsiaali ning seeläbi luua tõhusamaid strateegiaid ja plaane kohaliku arengu jaoks. Tehes innovatsioonikeskuse kaudu koostööd ettevõtete, haridus- ja teadusasutuste ning kodanikuühiskonnaga, arendatakse maakonna ettevõtluskeskkonda kui tervikut. Innovatsioonikeskuse tegevustesse kaasatud teadusasutused aitavad kaasa kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomisele, tuues kohalike ettevõtetele teadmused, aidates kaasa uute toodete ja teenuste väljatöötamisele ning innovatsioonile. Projekti uuenduslikuks lahenduseks on maakonnaülese koostööplatvormi KOBAR arendamine viisikheeliksi mudelil toimivaks innovatsioonikeskuseks ja –linnakuks. Viisikheeliksi mudel on suunatud teadmispõhise majanduse arendamisele läbi erinevate osapoolte koostöö. Selle mudeli abil saavad avalik sektor, ettevõtted, haridus- ja teadusasutused ning kodanikuühiskond teha koostööd ja panustada integreeritult oma oskuste ja ressurssidega, saavutada sünergias paremaid tulemusi innovatsioonis ja majandusarengus, lahendada ühiskonna keerulisi väljakutseid ning luua lõimitult jätkusuutlikke ja terviklikke lahendusi. Projekti tegevused hõlmavad Pärnumaad (7 omavalitsust), naabermaakondi ja kogu Eestit. Seniste tegevustega on olnud eeskujuks rohepöörde elluviimise ettevalmistamisel (ZeroWaste, roheKOBAR, personaliKOBAR) paljudele maakondadele. Senine KOBARa piloteerimiskogemus tõendab sellise koostöö toimimise võimalikkust ja efektiivsust ning Pärnumaa on oma uuendusliku lähenemisega ettevõtluskeskkonna arendamisel läbi koostööd ja avatud innovatsiooni tegevuste olnud eeskujuks ka mitmetele teistele maakondadele regionaalsete innovatsioonisüsteemide käivitamisel. Viisikheeliksi mudeli käivitamine ja käiguhoidmine aitab kaasa regionaalsele tasakaalustatusele, pakkudes ka väljaspool Tallinna ja Tartu piirkonda teadmussiirde ja arenduskoostöö teenuseid ning tuge uusettevõtluse arendamisel. Rahvusvahelise koostöö ja teadmussiirde võimekuse kasvatamine TAIE tegevuste rakendamisel ning ettevõtjate tugimine innovatsioonitrepil alumiselt astmetelt ülespoole liikumisel panustab kogu Eesti ekspordipotentsiaali kasvatamisse. Pärnumaa tegevused kolmikpöörde elluviimisel igal tasandil aitavad kaardistada kriitilisi edutegureid ka teiste maakondade jaoks. Kolmikpöörde elluviimisel arvestatakse kestliku kahanemise vajadusega läbi avalike teenuste digitaliseerimise ja innovaatiliste lahenduste rakendamise.

Pärnumaa on Harju- ja Tartumaa kõrval kolmas Eesti piirkond, mille elanike arv on kasvutrendis. Eesmärgiks läbi atraktiivse elu- ja töökoha kujundamise saavutada elanikkonna kasv 100 000 elanikuni.

Teadmussiirde taristuna toimiva koostööplatvormi edasiarendamine viisikheeliksina toimivaks regionaalseks innovatsioonikeskuseks ja –linnakuks hõlmab maakonnaüleselt (7 omavalitsust)

akadeemilist teadmist ja teadust, ettevõtlust, kodanikuühiskonda, avalikku sektorit ja keskkonda. Projekti tegevused on omavahel tihedalt seostatud ja lõimitud. Tegevuste mõju hõlmab erinevaid vanuserühmi, alustades lasteaialastest lõpetades väärivate ülikooliga. Innovatsioonikeskuse tegevustesse on kaasatud väga erinevad sidusrühmad, sh ettevõtjate esindusorganisatsioonid (Pärnumaa Ettevõtete Koda, Destination Management Organisation, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Pärnu esindus, Töötukassa, Forwardspace, naisettevõtjate võrgustik, Startup Estonia, Maakondlike Arenduskeskuste võrgustik jne). Pärnumaa kohalikud omavalitsused on näidanud üles tahet arendada maakonna ettevõtluskeskkonda ühiselt koos ettevõtjate, avaliku sektori, kodanikuühiskonna ja haridusvaldkonna ning teiste valdkondade esindajatega, andes omapoolse panuse projekti ettevalmistamisse maakonna arengustrateegia töörühmades, uuringutes „KOBARa lokaalse ettevõtlusregistri kontseptsiooni loomiseks vajalike algtingimuste hindamine“ ja „Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR tegevussuundade edasiarendamine“ osalemise kaudu.

Teostatavad tegevused on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava teadmuspõhise majanduse tuumvaldkonna tegevussuundades 2.1.1. „Ettevõtluskeskkonna arengut toetavate tugisüsteemide arendamine“, 2.1.2. „Ettevõtlusalase koostöövõrgustiku tugevdamine“, 2.1.3. „Maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus“, 2.1.4. „Tööjõuprobleemide leevendamine“, 2.2.1. „Regionaalse ettevõtluse ja innovatsioonisüsteemi ökosüsteemi täiustamine“, 2.2.2. „Inkubatsiooniteenuse edasiarendus“, 2.2.3. „Ressursimajanduse kompetentsikeskuse rajamine“, 2.3.1. „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe toetamine“, 2.3.2. „Õpilaste ja tudengite karjääriplaneerimise sidumine maakonna ettevõtlus- ja töövõimalustega“, 2.3.3. Kvalifitseeritud tööjõu vajaduspõhine ettevalmistamine“.

Projekt vastab kokkulepitud teemale „Teadmuspõhine majandus“ ja panustab sellega seotud tulemusnäitajatesse.

Tõstamaa kooli õpilaskodu renoveerimine (2024)

Projekti eesmärgiks on maakondliku mõjuga õpilaskodu teenuse osutamiseks vajaliku taristu arendamisega pakkuda paindlikke, kaasaegseid ja mitmekülgseid õpivõimalused Pärnu maakonnas.

Projekti tulemuseks on kaasajastatud õpilaskodu teenus Tõstamaa Keskkoolis, millega on suurenenud paindlikud, kaasaegsed ja mitmekülgsed õpivõimalused Pärnu maakonnas. Projektiga viiakse ellu Pärnu maakonna arengustrateegias määratud eesmärgid panustades õpilaskodu teenuse arendamisse ja kaasajastamisse.

Õpilaskodu renoveerimine tugevdab piirkonna sotsiaalset ja hariduslikku infrastruktuuri ja pakutav teenus on hädavajalik Pärnu linna ja maakonna toimetulekuraskustega peredest pärit õpilastele, et toetada koolikohustuse täitmist. Projekti elluviimine toetab Pärnumaa eesmärki olla õppiv ja avatud maakond, kus hariduse kvaliteet ning õpilaste erivajadusi arvestav õpikeskkond on prioriteediks.

Renoveerimine tagab kaasaegsed elamistingimused ja laiendab õpilastele pakutavate vaimse tervise ja psühholoogiliste nõustamisteenuste kättesaadavust.

Õpilaskodu paikneb kahes hoones, millest üks – Kalli mnt 8/1 hoone – on suures osas renoveerimata. See piirab nii õpilaste arvu suurendamise kui ka olemasolevate õpilaste hajutamise võimalusi õpilaskodus, mistõttu on mitmed ruumid ülekoormatud (kolm õpilast toas, mis sobiks kahele). Hetkel elab õpilaskodus 24 õpilast. Praegused elamistingimused ei vasta tänapäevastele standarditele, kus õpilastele tuleks tagada privaatsus ning kvaliteetne ja hubane elu- ja õpikeskkond.

Projektiga renoveeritakse osaliselt (I korrus) Kalli mnt 8/1 hoone, mis võimaldab täiendavate ruumide kasutuselevõtu õpilaskodu teenuse osutamiseks. Renoveerimisjärgselt saaks õpilaskodus lisaks hajutamisele võimaldada elamist ja õppimist veel 9 õpilasele. Seeläbi parandame ka juba olemasolevate õpilaste elamistingimusi pakkudes paremaid võimalusi individuaalseks ja sotsiaalseks arenguks.

Tõstamaa Keskkooli õpilaskodu renoveerimine on oluline investeering, mis tagab õpilastele kaasaegse ja toetava elu- ning õppekeskkonna. Projekti elluviimine suurendab õpilaskodu mahutavust seniselt 24 õpilaselt 33 õpilasele, parandab elukvaliteeti ning toetab noorte arengut ja sotsiaalset toimetulekut. Projektil on laialtlevitatav positiivne mõju nii otsestele kasusaajatele, nagu õpilased ja nende pered, kui ka kogu piirkonnale, tugevdades hariduslikku ja sotsiaalset infrastruktuuri Pärnus ja Pärnumaal. 10.11.2024 seisuga õpib ja kasutab õpilaskodu teenust mujal Eestis 10 Pärnu linna õpilast (EHISe andmed). Vastavalt sellele prognoosime, et õpilaskodu teenuse järele on vajadus ka järgnevatel aastatel.

Projekti tulemuste jätkusuutlikkuse tagab Pärnu linn finantseerides õpilaskodu teenuse pakkumist Pärnu linn, planeerides selleks rahalised vahendid kohaliku omavalitsuse eelarvesse.

Arengustrateegias Pärnumaa 2035+ on seatud Pärnumaa konkurentsivõime suurendamiseks ja 2035+ visiooni saavutamiseks tuumvaldkond I: Inimene ja kogukonna elukorraldus - sidus maakond. Teostatav tegevus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava suuna „Võimaluste tagamine ja arendamine valikuterohke ja kvaliteetse alus- ja üldhariduse omandamiseks“ punktis 1.2.3.2. „Kestliku gümnaasiumihariduse omandamise tagamine Pärnumaal“ ja tegevuskava suuna „Tööjõuprobleemide leevendamine“ punktis 2.1.4.5. „Turutõrkega piirkondades munitsipaal-üürimajade, õpilaskodude ja ühiselamute arendamine tööjõu, õpilaste ja tudengite meelitamiseks piirkonda (nt mobiilsed moodulmajad, esmased elamispinnad noortele spetsialistidele, olemasoleva elamufondi renoveerimine)“

Projekt vastab kokkulepitud teemale „Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes“ ja panustab sellega seotud tulemusnäitajasse "Noorte ja täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavuse parandamine maakonnas, luues kogukondlikku sünergiat ja toetades eneseteostusvõimalusi“.

Pärnu Lastestaadioni tegevuste mitmekesistamine ja teenindushoone kaasajastamine (2025)

Pärnu kesklinnas asuv Pärnu Lastestaadion on Pärnu kesklinna piirkonnas tegutsevate üldhariduskoolide ca 1500 õpilase jaoks oluline objekt liikumis- ja kehalise kasvatuse tundide läbiviimiseks. Tihedas linnakeskkonnas on eriti oluline tagada üldhariduskoolide õpilastele mitmekülgne, ohutu ning erinevaid liikumis- ja spordiharjumusi kujundav keskkond. Lisaks koolidele on Lastestaadion muul ajal aktiivses kasutuses teiste maakonna elanike poolt, teenides nii rahvatervise edendamise ja liikumisharjumuste kujundamise eesmäärke. Talvisel ajal on Lastestaadioni põhiala kasutusel külmutusseadmetega varustatud jääväljakuna, olles heitlike talvede korral ainuke uisutamiseks seotud liikumistegevusi püsivalt võimaldav koht maakonnas, võimaldades uisutamiseõpet maakonna üleselt nii lastele kui täiskasvanutele. Lisaks paiknevad Lastestaadioni territooriumil asfaltkattega jooksuring ning teenindushoone.

Projekti eesmärk: muuta olemasolev Pärnu Lastestaadioni amortiseerunud ala kaasaegseks, turvaliseks ja mitmekülgseid võimalusi pakkuvaks aktiivseks spordikeskuseks Pärnu linnasüdames. Projekti raames rekonstrueeritakse olemasolev teenindushoone ja laiendatakse pakutavate liikumis- ja sporditegevuste spektrit, et mitmekesistada koolide liikumistunde püsivate liikumis- ja spordiharjumuste kujundamiseks, võimaldada ja edendada liikumis- ja sporditreeningute läbiviimist näiteks huvihariduse raames, toetada maakonna inimeste tervislikku arengut, aktiivset vaba aja veetmist ning kogukonna sotsiaalset sidusust. Teenindushoone rekonstrueerimise raames kaasajastatakse ja viiakse mõõdult nõuetele vastavaks riietus- ja pesuruumid ning tualettruumid s.h invavõimekuse tagamine, luuakse inventariruum hooajaväliste tarvikute hoiustamiseks, luuakse mugav ala uiskude/treeningvarustuse vahetamiseks koos hoiukappidega ning teenindusletiga spordivarustuse laenutamiseks ja hooldamiseks. Väliala uuendatakse väljakute ja vahenditega täiendavate liikumis- ja sportimisviiside võimaldamiseks maakonnaüleselt.

Projektiga panustatakse Pärnumaa ja ministeeriumi vahel kokkulepitud teemasse: “Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes”, panustades tulemusnäitajasse: “Noorte ja täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavuse parandamine maakonnas, luues kogukondlikku sünergiat ja toetades eneseteostusvõimalusi” – rekonstrueeritakse sporditaristu, mis parandab maakonna õpivõimalusi liikumiseks, luues kogukondlikku sünergiat ning kujundades püsivat liikumis- ja spordiharjumust.

Tegevuse vajadus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava tegevustes:

1.2.3.7 Koolistaadionide ja -spordiväljakute korrastamine ja nende kasutamise võimaldamine koolivälisel ajal.

1.2.3.24 Üldhariduskoolide õpikeskkondade kaasajastamine (siseruumide ja kooliümbruse kujundamine keskkonnasõbralikumaks ja õpilaste liikumisharjumusi suurendavaks, õuesõppeks ja aktiivseteks õuevahetundideks).

1.4.1.4 Tervis igas poliitikas. Avaliku raha eest pakutavad teenused toetavad tõenduspõhiselt tervislikke valikuid.

1.4.4.15 Avalikes kohtades ja hoonetes (sh spordisaalid, terviserajad jne) ligipääsu tagamine erivajadustega inimestele. Universaalse disaini põhimõtete rakendamine.

1.8.1.4 Multifunktsionaalsete spordikeskuste ja terviseradade arendamine.

1.8.1.5 Aastaringsete elukaareülestest sobivate rekreatsioonivõimaluste mitmekesistamine läbi järjepidevate liikumisharrastuste tegevuste.

1.8.5.15 Spordirajatiste arendamine ja rajamine erinevates piirkondades (sh multifunktsionaalsed spordiväljakud, ekstreemspordialade, väljõusaalide jms rajamine ja arendamine).

Lisaks panustab Pärnu linna jaoks olulisse teemasse:

13. Vabaaja- ja sportimisvõimaluste ning kontsertpaikade arendamine.

Eelarve kokku 720 000.-, sellest taotletav toetus 313 352.- eurot ja omaosalus linna eelarvest 406 648.- eurot.

MATIK-õppe kontseptsioon Pärnumaal (2025)

Tuleviku tööjõuturg vajab loovaid, tehnoloogiliselt pädevaid noori ja interdistsiplinaarset mõtlemist. Kuigi koolides leidub nüüdisaegseid töövahendeid (nt 3D-printerid, droonid, VR-prillid), kasutatakse neid õppetöös juhuslikult ning õpetajatel puudub sageli metoodiline tugi ja aineteülene koostöö. Pärnumaa tööstus- ja tehnoloogiasektor vajab tugevat järelkasvu, kuid MATIK-õpe on koolides sageli süsteemitu ja sõltub entusiastidest. Noorte huvi MATIK-erialade vastu on madal, sest koolis õpitu ei näita piisavalt seoseid päriseluga, sellepärast on vaja maakonnaülest praktilist ja tähenduslikku kontseptsiooni, mis seob õppe sisu kohaliku elu konteksti ja 21.sajandi oskustega.

Projekti eesmärk on luua aastaks 2028 Pärnumaale süsteemne ja jätkusuutlik MATIK-õppe mudel, mis:

- on lõimitud õppeainete üleselt Pärnumaa koolide õppekavadesse (III kooliaste; 7.-9.klass);
- tõstab noorte huvi teaduse ja tehnoloogia vastu;
- toetab õpilaste elulähedaste ja praktiliste oskuste arengut;
- võimaldab lahendada päris probleeme kasutades kaasaegseid õppevahendeid (3D printerid, VR prillid jne).

MATIK (matemaatika, teadus, tehnoloogia, inseneeria, kunst ja digipädevus) - valdkondade ülene õppeviis, mis toetub elulistele probleemidele, projektipõhisele õppimisele ja nüüdisaegsetele töövahenditele (nt 3D-printerid, VR, robotid jne). Praktikum on MATIK-õppe rakenduslik vorm, mille käigus lahendatakse elulisi probleeme, lõimides erinevaid õppeaineid ning mis lähtub kohaliku elu, looduse ja ettevõtluskeskkonnast. Praktikum viivad läbi programmijuhid, kelle ülesanne on suunata õpilasi läbi praktiliste tegevuste lahendusi leidma. Õppekeskkond on mobiilne, võimaldades jõuda ka kaugemates piirkondades asuvate õppijateni.

Tegevuse vajadus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava tegevustes:

1.2.4.10 Mobiilsete töökodade rakendamine töö- ja tehnoloogiaõppe parema kättesaadavuse tagamiseks;

1.2.4.12. Formaali- ja mitteformaalhariduse lõimumine;

1.3.1.6. Noorte ettevõtluspädevuse toetamine ning tööelu tutvustavate tegevuste korraldamine;

2.1.2.1. Koostöö tõhustamine avaliku ja erasektori võrgustikega ettevõtlusmaastiku arengute ja väljakutsete regulaarseks seireks ja lahenduste väljatöötamiseks;

2.2.2.4. Koostöös PKHK, PSTK ja Perno Hariduskeskusega tööstus- ja tehnikainkubatsiooniga seotud tegevuste arendamine.

Projekt vastab kokkulepitud teemale: "Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes, tulemusnäitajaga - Noorte ja täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavuse parandamine maakonnas, luues kogukondlikku sünergiat ja toetades eneseteostusvõimalusi."

On esitatud taotlus HTM-i projektivooru, millega kaetakse praktikumide väljatöötamine, katsetamine ja ühe programmi juhi töötasu. Projektis vajaminevad töövahendid (3D printerid, VR-prillid jne), mobiilse üksuse ja teise programmi juhi palgafond kaetakse MATA rahastusest. MATIK-praktikumid luuakse Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) toel, positiivne rahastusotsus on HTM-i poolt kinnitatud. III kooliastmes on igale klassile loodud vähemalt üks 35-tunnine lõimitud ainekursus, millest 21 tundi on kontakttunnid ning ülejäänud iseseisev või rühmapõhine töö. Õpe praktikumides toimub kolmel õppepäeval õppeaasta jooksul ning keskendub elulistele probleemidele. Projekti käigus piloteeritakse loodud praktikume kahes koolis (Sindi Gümnaasium ja Pärnu Vanalinna Põhikool) ning tehakse vajadusel täiendusi.

MATA 2025. aasta taotlusest kaetakse mobiilne keskkond, programmi juhi töötasu, soetatakse vajalikud vahendid jne.

Innovatsioonikeskuse KOBAR tehnoloogia- ja inseneeria alase võimekuse kasvatamine (2026-2027 võimalik projekt)

Innovatsioonikeskus KOBAR on Pärnumaa ettevõtjate, ettevõtluse tugistruktuuride ja haridusasutuste ettevõtlusalase koostööplatvormina siiani tegutsenud peamiselt „pehmetes“ valdkondades. TeemaKOBAR-ate all on korraldatud infopäevi, koolitusi, nõustamisi, inkubatsioon/kiirendi teenust, õppereise ning loodud võrgustikke ja korraldatud nende vahelist infovahetust. 2024. aasta esimeses pooles korraldati 27 sündmust, milles osales 1995 inimest 204-st unikaalsest ettevõttest. Korduvalt osales sündmustel 96 ettevõtet.

Aitamaks Pärnumaa olemasolevatel arenguhüppel ja alustavatel tehnoloogia ja tootmisvaldkonna ettevõtetel siseriiklikus ja rahvusvahelises konkurentsipüüdis on vaja suurendada kõrgema lisandväärtusega ja keerukamate omatoodete valmistamist ning eksporti. Selleks on tarvis pakkuda uudseid ja nutikamaid insener-tehnilisi lahendusi, panustada innovatsiooni, toote- ja

protsessiarendusse. Selleks puudub praegu Pärnumaal inkubatsiooniks või tootearenduseks vajalik tehniline baas või ei ole see mugavalt kättesaadav.

Valdkonna suurim kitsaskoht on inseneride jt tehnilise kõrgharidusega spetsialistide nappus ning ebapiisav järelkasv. See võib saada takistuseks ettevõtete ja kogu valdkonna arengule, kuna suuresti neile spetsialistidele toetub tootearendus ja tootmise tõhustamine. Inseneride puuduse mõju ulatub laiemale kui ainult tööhõive sektorile, puudutades ka haridust, investeeringuid, ettevõtlust ja üldist majanduskasvu ning selle väljakutse lahendamine peab olema meie ühine eesmärk maakondlikul tasandil. Inseneride ja tehniliste tootmistöötajate nappust tuleb hakata lahendama juba põhikoolist.

Hetkel õpetatakse üldhariduskoolides enamasti MATIK-oskusi eraldi õppeainetes (70,4%), kuid oli ka koole, kus MATIK-oskusi õpetatakse erinevaid õppeaineid lõimides (40,7%) ja koolides on valikaineid, kus MATIK-oskusi lõimitakse (29,6%). Iga viies matemaatika-, keemia-, geograafia- ja bioloogiaõpetaja ning iga neljas füüsikaõpetaja on 60-aastane või vanem, mis paratamatult tähendab mõningast väiksemat vastuvõtlikkust uutele õppesuundadele ja tehnoloogilise võimekuse vähenemist. OSKA uuringu kohaselt kasvab tööjõupuudus. Kõrgharidusega spetsialistide tööjõuvajaduse katmiseks on masina-, metalli- ja elektroonikatööstuses kolmandik koolilõpetajaid puudu. Aastaks 2031 jäävad 8000 valdkonnas töötavat inimest pensionile. Valdkonna kasvuks on vaja 700 kõrgharidusega ja 300 kutseharidusega spetsialisti.

Haridusliku probleemkoha lahendamiseks on vaja populariseerida noorte hulgas erialasid, millel töötajatest on tehnoloogiavaldkonnas eriline puudus. Selleks tuleks õppekavades sisse viia muudatused MATIK ainetes (alates põhikoolist), et ühtlustada hariduse kvaliteeti MATIK valdkonnas. Luua õpikeskkond, mille fookuses on protsess ja õppija õppimine läbi kogemuse. Õpetaja on keskkonna looja ja õpipartner, kes toetab õppijat inseneeria valdkonna üldpädevuste omandamisel. Ühtlasi tuleb toetada õpetajate teadmiste ja digipädevuste arendamist (koolitused, õpiringid). Kättesaadavaks tuleb teha temaatiline huviharidus - programmid ja vahendid liiguvad mööda Pärnumaad. Kogu protsessis on väga oluline ka kaasaegne õpikeskkond, töövahendid ja särasilmased programmide läbiviijad.

SA Pärnumaa Arenduskeskus pakub probleemidele integreeritud lahendusena välja Innovatsioonikeskuse KOBAR tehnoloogia- ja inseneeria alase võimekuse kasvatamise luues projekti kogutulemina Pärnumaale „Uue energia maja“.

„Uue energia maja“ on oma olemuselt füüsilise keskkonna ja pädeva personali kogum, mis sisaldab:

- Kaasaegselt sisustatud õppelaboreid
- Taastuenergia laborit
- Robootika laborit
- Digiõppe stuudiot
- Inkubatsioonilaborid
- Töökodasid
- Koolitus- ja sündmusruume
- Vajalikke abiruume.

Kogu ruumiprogrammi väljaehitamine ei pruugi olla vajalik kui olemasoleva taristu kasutamise võimalus tagab projekti eesmärgi jätkusuutliku elluviimise.

Hoolikalt kavandatud ruumiprogramm ning sisutegevused koos pädeva personaliga võimaldab:

- Pakkuda alustavate- ja arenguhüppe ettevõtetele tehnoloogiategi – laborid, töökojad jms – prototüüpimine, kasulikud mudelid jne
- Digiõppe stuudios toota kaasaegset õppematerjali või anda digitunde üle võrgu
- Toetada üldhariduse andmist MATIK oskuste edendamisel – füüsika- ja keemialaagrid. Teadusõpe koos teadlaste ja ettevõtjatega
- Jätkuv teadmussiirdekoostööd kõrg- ja kutsehariduse asutustega
- Toetada tehnika – tehnoloogia – inseneeria valdkonna arengut Pärnumaal
- Anda õpilastele reaalse töö- ja ettevõtluskeskkonna lähedastes tingimustes õpikogemust, toetada elukutsevalikut tehnika-tehnoloogia-inseneeria valdkondades
- Kaasata olemasolevaid ettevõtteid ja innustada neid tehnilisele innovatsioonile.

MATA meetmest on kavandatud läbi aastate projekti elluviimiseks rahastust teenuse käivitamiseks ja arendamiseks, füüsilise keskkonna loomiseks ja selle sisustamiseks. Ettevõtete kaasamisel projekti ettevalmistamisse ja elluviimisse vähendatakse KOV-ide omaosalust meetmest raha taotlemisel.

Lisaks on kavandatud MATA meetme 2026. ja 2027. aasta vahenditest 2025. aastal avaneva PEEK meetme projekti "Innovatsioonikeskuse KOBAR tehnoloogia- ja inseneeria alase võimekuse kasvatamine" omaosaluse kaasfinantseering lubatud ulatuses.

Tegevuse vajadus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava suuna „Inkubatsiooniteenuse edasiarendus“ punktis 2.2.2.7. Innovatsioonikeskuse KOBAR tehnoloogia- ja inseneeria alase võimekuse kasvatamine. "Uue energia maja" loomine *"

Projekt vastab kokkulepitud teemadele „Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes“ ning „Teadmuspõhine majandus“ ja panustab sellega seotud tulemusnäitajatesse.